

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ Π.Ε.Π.

Ομιλία του Προέδρου της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων

κ. Χρίστου Χατζημανώλη

Στη συγκέντρωση του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοντέας
και της Αθλητικής Ένωσης Κοντέας.

Θέμα:

Τα προβλήματα των προσφύγων και ο ρόλος της ΠΕΠ.

Σπίτι Κοντέας στη Λάρνακα - 22 Ιουνίου 2022

Καλησπέρα σε όλους,

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοντέας καθώς και την Αθλητική Ένωση Κοντέας για τη πρόσκληση τους να μιλήσω από μέρους της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων για **τα προβλήματα των προσφύγων και το ρόλο της ΠΕΠ.**

Μακάρι να μπορούσαμε να αναφερθούμε απόψε στις οποιεσδήποτε προοπτικές ότι θα μπορούσαν να αρχίσουν σύντομα συνομιλίες με σκοπό να βρεθεί λύση του κυπριακού προβλήματος που να επανενώνει την πατρίδα μας και να προνοεί την επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια και τις περιουσίες τους σε συνθήκες ασφάλειας και ελευθερίας.

Δυστυχώς όμως όχι μόνο αυτό δεν συμβαίνει αλλά η κατοχική Τουρκία προχωρεί παράνομα και προκλητικά σε νέα τετελεσμένα στην Αμμόχωστο. Σαν ΠΕΠ καταδικάζουμε με όλη τη δύναμη της ψυχής μας τις νέες κακόβουλες ενέργειες της Τουρκίας.

Η Παγκύπρια Ένωση Προσφύγων γεννήθηκε μέσα από τα ερείπια της συμφοράς και της τραγωδίας που έπληξαν τη Κύπρο το μαύρο καλοκαίρι του 1974. Σε απερίγραπτα δύσκολους καιρούς και κάτω από τις πιο αντίξοες συνθήκες, διαδραμάτισε πρωταγωνιστικό ρόλο στην αποτελεσματική αντιμετώπιση της κατάστασης που δημιουργήθηκε και δίκαια η προσφορά της στο προσφυγικό κόσμο και στη Κύπρο γενικότερα θεωρείται σημαντική και ανεκτίμητη.

Η Παγκύπρια Ένωση Προσφύγων είναι ο επίσημος φορέας έκφρασης και διεκδίκησης των δικαιών του προσφυγικού κόσμου. Άρχισε τη δράση της αμέσως μετά τη Τουρκική εισβολή του 1974 και από το έτος 1994 λειτουργεί σαν Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.

Με αυτή της την ιδιότητα η ΠΕΠ συμμετέχει στις επιτροπές που λαμβάνουν αποφάσεις πολιτικής για τους πρόσφυγες καθώς επίσης και στις επιτροπές που εξετάζουν αιτήσεις των προσφύγων σε όλες τις επαρχίες. Λειτουργεί γραφεία, στη Λευκωσία, Λεμεσό και Πάφο. Σύντομα θα επαναλειτουργήσει ελπίζουμε και το γραφείο της ΠΕΠ Λάρνακας.

Παρόλο που πέρασαν 48 ολόκληρα χρόνια από την Τούρκικη εισβολή ο προσφυγικός κόσμος εξακολουθεί να είναι αντιμέτωπος με ζητήματα όπως είναι **η στέγαση, οι συντηρήσεις και επιδιορθώσεις, η διαχείριση υπέρ των προσφύγων των ΤΚ περιουσιών, οι κατεχόμενες περιουσίες και η απώλεια της χρήσης τους.**

ΣΧΕΔΙΑ ΣΤΕΓΑΣΗΣ

Το υφιστάμενο σχέδιο στέγασης που συνδιαμορφώθηκε από το ΥΠΕΣ και τη ΠΕΠ προνοεί τη παραχώρηση βοήθειας για αγορά διαμερίσματος ή κατοικίας, την ανέγερση κατοικίας σε ιδιόκτητο οικόπεδο και την επιδιόρθωση οικιστικής μονάδας.

Ενδεικτικά να αναφέρουμε ότι με βάση τα κριτήρια μια τριμελής οικογένεια με εισοδήματα που δεν υπερβαίνουν τα €50.000 ετήσια λαμβάνει οικονομική βοήθεια €35.000.

Ο προϋπολογισμός αυτού του στεγαστικού σχεδίου ανέρχεται στα €45,00 εκ. και έχει αξιοποιηθεί με μεγάλη επιτυχία κυρίως από τα μεσαία εισοδηματικά στρώματα των προσφύγων.

Αυτό το σχέδιο όμως δεν μπορεί δυστυχώς να αξιοποιηθεί από νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα όσο σημαντικά και αν αυξηθεί η οικονομική βοήθεια. Κάθε κράτος όμως έχει υποχρέωση να φροντίζει για τη στέγαση του πληθυσμού του. Για αυτό θεωρούμε ότι και το κράτος μας μέσα στα πλαίσια της κοινωνικής του πολιτικής και των οικονομικών δυνατοτήτων του οφείλει να επεξεργαστεί σχέδια στέγασης για ζευγάρια με χαμηλά εισοδήματα για όλο το πληθυσμό, πρόσφυγες και μη πρόσφυγες.

Σήμερα η τάξη των προσφύγων με χαμηλά εισοδήματα λαμβάνει οικονομική βοήθεια με τη μορφή επιδόματος ενοικίου. Η διαπίστωση μας είναι ότι το σημερινό επίδομα ενοικίου σε σχέση με τα τρέχοντα ενοίκια είναι πολύ χαμηλό και πρέπει να αναθεωρηθεί. Επίσης θα πρέπει να απλοποιηθούν οι διαδικασίες υποβολής και αξιολόγησης των αιτήσεων επιδότησης ενοικίου. Έχουμε ήδη αρχίσει επαφές με την ΥΜΑΠΕ για να γίνουν οι απαιτούμενες τροποποιήσεις.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ

Αναφερόμενοι στα σχέδια στέγασης, να πούμε ότι 9.000 οικιστικές μονάδες ανεγέρθηκαν δυστυχώς πάνω σε ΤΚ γη. Στις περιπτώσεις αυτές λόγω νομικών και πολιτικών ζητημάτων δεν παραχωρούνται Τίτλοι Ιδιοκτησίας στους πρόσφυγες αλλά Πιστοποιητικά Μίσθωσης.

Τα Πιστοποιητικά Μίσθωσης μπορούν να μεταβιβαστούν αλλά και να πωληθούν μέσω του κτηματολογίου. Ο αγοραστής θα πρέπει να είναι πρόσφυγας και σε περίπτωση που είναι και δικαιούχος θα ωφελείται την οικονομική βοήθεια από τα σχέδια στέγασης της ΥΜΑΠΕ. Σήμερα μπορούμε να πούμε ότι με την άσκηση του δικαιώματος πώλησης των Πιστοποιητικών Μίσθωσης αυξήθηκε υπέρ των προσφύγων η αξία τους. Δεν είναι όμως τίτλοι ιδιοκτησίας. Το ζήτημα που υπάρχει με την κληρονομική διαδοχή των προσφύγων που απεβίωσαν πριν τις 7/4/2006 θα λυθεί σύντομα με τη ψήφιση πρότασης νόμου που εκκρεμεί στη βουλή.

ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ

Οι πρόσφυγες που διαμένουν σε κυβερνητικούς οικισμούς και συνοικισμούς αυτοστέγασης αντιμετωπίζουν τεράστια ζητήματα με τις συντηρήσεις, επιδιορθώσεις, αναδομήσεις και τις προσθήκες ανελκυστήρων. Γίνονται πολλά από το κράτος χρειάζεται όμως να γίνουν πολύ περισσότερα και για τη διάθεση πρόσθετων κονδυλίων και για τις πολύ μεγάλες καθυστερήσεις που παρατηρούνται. Αναγνωρίζουμε ότι αυτά τα ζητήματα δεν λύνονται από μια στιγμή στην άλλη. Για αυτό το λόγο ζητήσαμε να γίνει ένα συνολικό σχέδιο δράσης για όλες τις πτυχές που να περιλαμβάνει και χρονοδιαγράμματα.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΚ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ

Είναι δυστυχώς από όλους παραδεκτό ότι διαχρονικά η διαχείριση των ΤΚ περιουσιών, η αξία των οποίων ξεπερνά τα €6,00 δις, δεν έγινε με αξιοκρατικά κριτήρια ούτε με διαφάνεια και ισονομία.

Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης ήταν να χρησιμοποιείται αυτή η τεράστια περιουσία από περιορισμένο αριθμό προσφύγων. Επίσης παρόλο που το πνεύμα του νόμου ήταν όπως η διαχείριση των ΤΚ περιουσιών γίνεται για εξυπηρέτηση των αναγκών των προσφύγων ένα μεγάλο ποσοστό της τάξης του 15,5% των ΤΚ περιουσιών χρησιμοποιείται από μη πρόσφυγες συμπεριλαμβανομένων διαφόρων θεσμών και αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Πρόσφατα ο ΥΠΕΣ σαν ο Κηδεμόνας των ΤΚ περιουσιών παρουσίασε πρόταση για αλλαγή των κριτηρίων διαχείρισης η οποία όπως ανέφερε εξασφαλίζει τη διαφάνεια, την αξιοκρατία και την ισονομία. Σαν ΠΕΠ δώσαμε γραπτώς τις απόψεις μας. Μια σοβαρή έλλειψη που διαπιστώσαμε στη πρόταση είναι ότι δεν προνοεί ρητά έλεγχο για να διακριβωθούν οι μη δικαιούχοι χρήστες καθώς όσοι κατέχουν ΤΚ περιουσίες δυσανάλογες των αναγκών τους. Επίσης παρόλο που έγινε αποδεκτή η εισήγηση μας για μοριοδότηση των αιτητών παραχώρησης ΤΚ περιουσιών δεν μας έχει δοθεί ακόμα η βαρύτητα για κάθε κριτήριο. Η συζήτηση των προτεινόμενων νέων κριτηρίων με το ΥΠΕΣ συνεχίζεται για να καταλήξουν οι προτάσεις στη Βουλή για τελική συζήτηση και ψήφιση.

ΑΠΩΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ

Μετά το χάος που δημιουργήθηκε το 1974 από την τουρκική εισβολή το κράτος πολύ σωστά έθεσε τότε σαν προτεραιότητα του την στέγαση και γενικά την ανακούφιση των προσφύγων.

Η υποχρέωση όμως του κράτους προς τους πρόσφυγες δεν πρέπει **να εξαντλείται** σε αυτά που σήμερα τους προσφέρει και για τα οποία βέβαια εκφράζουμε την ικανοποίηση μας. Είναι για αυτό το λόγο που δεν μπορούμε να δεχθούμε ότι μετά από 48 χρόνια κανένας δεν έχει ακόμα αγγίξει σοβαρά το μεγάλο ζήτημα των κατεχόμενων περιουσιών και την απώλεια της χρήσης τους.

Οι πρόσφυγες συνεχίζουν να στερούνται των πόρων που θα τους απόφεραν οι χρήσεις των κατεχόμενων περιουσιών τους. Παράλληλα όμως και παρά την στέρηση των δικαιωμάτων τους υπόκεινται στις ίδιες ακριβώς υποχρεώσεις όπως και οι άλλοι πολίτες της Δημοκρατίας.

Η Δημοκρατία στα πλαίσια της ισότητας οφείλει σαν μέτρο πολιτικής, κοινωνικής αλλά και νομικής υποχρέωσης, να κατανείμει ισότιμα το βάρος που προκύπτει από την εισβολή και την απώλεια χρήσης των κατεχόμενων περιουσιών.

Η Παγκύπρια Ένωση Προσφύγων θεωρεί ότι το κράτος οφείλει να λάβει την πολιτική απόφαση και να εξαγγείλει την ετοιμασία και κατάθεση ολοκληρωμένου Νομοσχεδίου που να προνοεί την σταδιακή κάλυψη της απώλειας χρήσης των κατεχόμενων περιουσιών. Το

σχέδιο θα παρέχει την δυνατότητα στήριξης των ιδιοκτητών κατεχόμενων περιουσιών με την μορφή ετήσιου βοηθήματος.

Η σταδιακή κάλυψη της απώλειας χρήσης εκτός από την οικονομική βοήθεια θα ενισχύσει και τον συναισθηματικό δεσμό των προσφύγων και των απογόνων τους με τις κατεχόμενες περιουσίες τους.

Γνωρίζουμε την παρούσα δημοσιονομική κατάσταση του κράτους. Αυτό που ζητούμε άμεσα είναι η αναγνώριση του δικαιώματος στην απώλεια χρήσης των κατεχόμενων περιουσιών μας. Η κάλυψη θα γίνει σταδιακά και μέσα στα πλαίσια των διαθέσιμων πόρων του κράτους.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Ένα άλλο ζήτημα που πρέπει να αναδείξουμε και να τονίσουμε είναι ο εθνικός κίνδυνος από την εξαγορά ΕΚ κατεχόμενης γης από την Επιτροπή Ακίνητης Ιδιοκτησίας της Τουρκίας. Δυστυχώς πρόσφυγες με οικονομικά προβλήματα αναγκάζονται να πωλούν τις περιουσίες τους σε εξευτελιστικές τιμές. Μέχρι σήμερα πωλήθηκαν στη Τουρκία 21.000 σκάλες γης και επιδικάστηκαν αποζημιώσεις ύψους €400 εκ. Είναι ορατός ο κίνδυνος η Τουρκία εκτός από τη πλειοψηφία πληθυσμού να αποκτήσει και πλειοψηφία γης.

Σαν ΠΕΠ ζητούμε να δοθεί εναλλακτική επιλογή σε αυτούς που λόγω αναγκών ξεπουλούν τις περιουσίες τους και να μη τους κοσμούμε με απαράδεκτα προσβλητικά επίθετα.

Σας ευχαριστώ και πάλι που μου κάνετε την τιμή να με προσκαλέσετε σε αυτή την ωραία εκδήλωση και να ευχηθώ να ανατείλουν καλύτερες μέρες για τη πατρίδα μας και να επιστρέψουμε στην όμορφη Κοντέα, στο πολιούχο της, Άγιο Χαράλαμπο, καθώς και στα άλλα σκλαβωμένα μας εδάφη.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

22/06/2022